

9. שוק העבודה

1. שוק העבודה..... 1
1. משרות פנויות, היצע וביקוש בשוק העבודה על פי סקר משרות פנויות וסקרי כוח אדם..... 1
1. סקר משרות פנויות..... 1
1. הגדרות..... 1
3. דגימה..... 3
3. שיטת איסוף הנתונים:..... 3
4. אמידה:..... 4
4. היצע וביקוש בשוק העבודה:..... 4
4. הגדרות..... 4

משרות פנויות, היצע וביקוש בשוק העבודה על פי סקר משרות פנויות וסקרי כוח אדם (לוחות 9.32-9.33)

סקר משרות פנויות הגדרות

משרה פנויה: משרה שאינה מאוישת לרבות משרה חדשה שנוצרה, או משרה מאוישת העתידה להתפנות בקרוב בשל פרישה, התפטרות או קידום של העובד המועסק בה, המיועדת לאנשים מחוץ לארגון, ובגינה החל המעסיק לחפש עובד באופן פעיל (בעזרת מודעות "דרושים", חברות כוח אדם או גיוס עובדים באופן ישיר).

כולל:

- משרה מלאה או חלקית;
- משרה ארעית שהמאייש אותה נועד להחליף עובד שנעדר באופן זמני (עקב חופשת לידה, מחלה ממושכת וכדומה);
- משרה לעובדים באמצעות חברת כוח אדם.

אינו כולל:

- משרה שנתרה פנויה עקב היעדרות זמנית של עובד, עד שובו;
- משרה פנויה המיועדת לאנשים מתוך הארגון בלבד;
- משרה ללא תשלום, רווח או תמורה אחרת (התנדבות);

שוק העבודה, נתוני שנת 2018 Data for LABOUR MARKET,

- משרה פנויה עבור קבלני משנה או יועצים;
  - משרה פנויה מחוץ למדינה.
- מקבלי שכר באמצעות חברת כוח אדם** ידווחו במקום העבודה שבו הם עובדים ולא בחברות כוח האדם.
- עובדי סגל של חברת כוח אדם** ידווחו על ידי חברת כוח האדם (מקום עבודתם בפועל).
- עובדי קבלן משנה** ידווחו על ידי קבלן המשנה ולא על ידי מקום העבודה בפועל.
- משרה קבועה:** משרה שאינה עונתית או זמנית ושלא צפוי שתבוטל בששת החודשים הקרובים.
- משרה מלאה:** כפי שמוגדרת בעסק או בארגון.
- שיעור משרות פנויות:** היחס בין מספר המשרות הפנויות במשק לבין נפח התעסוקה הכולל במשק. כלומר מספר המשרות הפנויות מחולק בסכום של מספר משרות השכיר המאווישות והמשרות הפנויות.
- אוכלוסיית הסקר:** אוכלוסיית הסקר כוללת מדגם של עסקים המייצגים את מרבית ענפי המשק, בסדרי גודל משתנים – החל בעסקים קטנים (שבהם חמש משרות שכיר ויותר) וכלה בחברות המובילות במשק.
- החלוקה לענפים היא בהתאם ל**סיווג האחיד של ענפי הכלכלה 2011**. הענף הכלכלי הוא הענף שאליו העסק משתייך. אם העסק עוסק בכמה פעילויות כלכליות, הענף נקבע לפי הפעילות העיקרית כפי שהגדיר המעסיק.

באוכלוסיית הסקר לא נכללים:

- עסקים קטנים שיש בהם באופן קבוע פחות מחמש משרות שכיר;
  - ענף חקלאות, ייעור ודיג (סדר A);
  - ענף מינהל מקומי, ציבורי וביטחון וביטוח לאומי (סדר O);
  - גופים ממשלתיים שאינם שייכים לסדר O;
  - המגזר הממשלתי (חברות כלכליות לפיתוח רשויות מקומיות וכדומה);
  - ענף עיבוד יהלומים (ענף ראשי 34);
  - ענף חינוך (סדר P): חינוך קדם-יסודי (גני ילדים) (ענף משנה 850), מוסדות חינוך יסודי ועל-יסודי (ענפי משנה 851 ו-852); הסקר כן כולל מוסדות חינוך על-תיכוניים וחינוך גבוה (מוסדות אקדמיים);
  - ענף משפחתונים ופעוטונים (תת-ענף 8891);
  - משקי בית כמעסיקים; משקי בית המייצרים מגוון טובין ושירותים לשימוש עצמי (סדר T);
  - ארגונים וגופים חוץ-מדינתיים (סדר U).
- נוסף על כך, לא נכללים בסקר עובדים מקצועיים בחקלאות, ייעור ודיג (סדר 6 בסיווג משלחי היד).

דגימה

מסגרת הדגימה לסקר משרות פנויות מבוססת על נתונים ממרשם העסקים המנוהל בלמ"ס וכוללת את המעסיקים השייכים להגדרת אוכלוסיית הסקר, אשר דיווחו לביטוח לאומי על חמש משרות שכיר של ישראלים ו/או זרים לפחות בתקופה שבין יולי 2017 לדצמבר 2017.

מדגם הסקר הוא מדגם שכבות חד-שלבי. השכבות מוגדרות על ידי שילוב שני משתנים: ענף כלכלי וקבוצת גודל הנבנית על סמך מספר המועסקים ביחידה (על פי רוב 4 קבוצות גודל).

לרוב, הענף הכלכלי לפיו מוצא המדגם הוא ענף סדר. עסקים המעסיקים מספר רב של מועסקים (לרוב הענפים מעל 250 מועסקים) נדגמים במדגם בוודאות ונחקרים מדי חודש.

ביתר קבוצות הגודל מבוצעת דגימה מקרית וככל שעולים בשכבת הגודל כך גדלה הסתברות הדגימה.

שיטת איסוף הנתונים:

תהליך הפקידה בוצע ב-3 שיטות עיקריות:

1. דואר - למשיבים לסקר ניתנה אפשרות להחזיר את השאלון המלא באמצעות מעטפת השבה שנשלחה בצרף לשאלון.

שוק העבודה, נתוני שנת 2018 Data for LABOUR MARKET,

2. טלפון - פנייה טלפונית של הסוקר לעסק הנדגם.
3. פקס - החזרת השאלון בפקס נעשתה בהתאם לשיטה שהוצעה למשיב בהנחיות למילוי והשבת השאלון או לאחר שיחה של המשיב עם הסוקר בה הוא ביקש להשיב על הסקר באמצעות הפקס.

אמידה:

יחידה אשר נדגמה, השיבה ונמצאה שייכת לאוכלוסיית הסקר מקבלת מקדם ניפוח המבטא את מספר היחידות שאותן היא מייצגת. החל מינואר 2018 מבוצעת זקיפה עבור יחידות הסתברותיות שלא השיבו בחודש הנאמד, על בסיס דיווח העסק ברבעון הקודם. בבחינה שנערכה נמצא שזקיפת נתון המשרות הפנויות ונתון המועסקים על בסיס "העתקתו" מרבעון קודם מקטינה את תיקוני האומדנים הנובעים מדיווח מאוחר של משיבים, מאחר שישנו מתאם גבוה בין דיווחי העבר לדיווח הנוכחי ברמת העסק. עבור יחידות הסתברותיות שלהן אין נתון דיווח בשלושת החודשים שקדמו לחודש האמידה, מתבצעת זקיפה על בסיס תיקון גורמי ניפוח לעסקים המשיבים בשכבת הדגימה. עבור יחידה ודאית שלא השיבה נערכת זקיפה של הערכים החסרים (משרות פנויות לפי משלחי יד), בהתבסס על הערך המדווח בחודש הקודם. עבור יחידות ודאיות שלא השיבו ואין להן נתון מדווח בחודשיים האחרונים, הפיצוי עבור אי ההשבה הוא באמצעות גורם תיקון המחושב על ידי היחס שבין סך הכל משרות השכיר בשכבת הוודאיים לפי נתוני ביטוח לאומי לבין סך הכל משרות השכיר ביחידות שהשיבו. אומדני מספר המשרות הפנויות ואומדני מספר משרות השכיר, המחושבים על סמך נתוני הסקר לאחר הכפלה במקדמי הניפוח, מושפעים מטעויות דגימה כתוצאה ממבנה הסקר הכולל יחידות הסתברותיות הנחקרות פעם ברבעון. לצורך חישוב אומדנים ללא טעויות דגימה הותאם לסדרות המחושבות על סמך נתוני הסקר (לאחר הכפלה במקדמי הניפוח) מודל "מצב מרחב" (state space model) ואמידת הסדרות ללא טעויות דגימה התבצעה בעזרת מסנן קלמן (Kalman filter).

היצע וביקוש בשוק העבודה:

הגדרות

ביקוש עבודה: מספר המשרות הפנויות.

היצע עבודה (לפי סקר כוח אדם): שכירים (כולל חברי קואופרטיב) שעבדו ב-12 החודשים שקדמו לפקידתם בסקר וחיפשו עבודה. כולל: מועסקים חלקית שלא מרצון (חיפשו עבודה מלאה או נוספת ולא מצאו), בלתי מועסקים ואינם משתתפים בכוח העבודה שחיפשו עבודה.

שוק העבודה, נתוני שנת 2018 Data for, LABOUR MARKET,

היחס בין היצע לביקוש: היחס בין מספר השכירים (כולל חברי קואופרטיבים) שעבדו ב-12 החודשים שקדמו לפקידתם בסקר וחיפשו עבודה, לבין מספר המשרות הפנויות.

חשוב לציין:

- מדובר באומדן חסר של היצע עבודה לפי משלחי יד. יש לציין כי בקרב השכירים שמחפשים עבודה (כלומר בקרב היצע העבודה), אלה שמשלח ידם ידוע הם כ-59% בשנת 2018. אומדן זה אינו כולל אנשים שעבדו בעבר (לפני 12 חודשים) או לא עבדו כלל בישראל (עולים, עקרות בית, תלמידים שאך סיימו את לימודיהם וכדומה) וחיפשו עבודה, ומועסקים שעבדו בדרך כלל משרה מלאה וחיפשו עבודה אחרת.
- הנתונים השנתיים מוצגים עבור משלחי יד שבהם היו 5,000 מועסקים ויותר (בשנה האחרונה) על פי אומדני סקר כוח אדם. במשלחי יד אלה המשרות הפנויות הן לפחות 5% מסך כל המשרות הפנויות ברמת "סדר" (ספרה אחת לפי סיווג משלחי היד) בשנה האחרונה המוצגת בלוח על פי סקר משרות פנויות.
- במשלחי יד שאינם נפוצים (פחות מ-500 משרות פנויות) תיתכן תנודתיות על פני זמן שתשפיע על היחס שבין היצע לביקוש.
- הנתונים המתפרסמים בלוח מכסים מעל 95% מכלל המשרות הפנויות ברוב הסדרים.
- החל מהרבעון הראשון של 2018 מתפרסמים נתוני היצע עבודה והיחס בין היצע לביקוש בשוק העבודה לפי הגדרה מעודכנת של היצע העבודה (מחפשי עבודה) בהתאם לשינויים בשאלון החדש והמורחב של סקר כוח אדם שחלו מינואר 2018. במסגרת השינויים היצע העבודה כולל את כל מחפשי העבודה בשנה האחרונה ולא דווקא מחפשי עבודה שעבדו בשנה האחרונה. כמו כן כל מחפשי העבודה נשאלים על משלח היד שבו מבקשים לעבוד. כתוצאה מכך היצע העבודה גדל וכן סך משלחי היד הידועים שבו מבקשים לעבוד גדל. לכן יש להיזהר בהשוואת נתוני היצע עבודה והיחס בין היצע לביקוש ברבעון הראשון 2018 לעומת נתונים קודמים.